

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/469/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1121209413
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1121209413.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a Mgr. Aleny Čakváriovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. X., nar. XX.XX.XXXX a J. X., nar. XX.XX.XXXX, deti rodičov: matka - J. E. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. cesta XX, XXX XX U., a otec - Z. B. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XX, XXX XX U., v konaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I, zo dňa 22.11.2021, č.k. 7P/13/2021-116, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa **z r u š u j e** a vec sa mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bratislava I, uznesením, zo dňa 22.11.2021, č.k. 7P/13/2021-116, zastavil konanie o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáha úpravy styku s maloletými deťmi na čas do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva rodičov a úpravu ich pomerov k maloletým deťom na čas po rozvode vedeného na Okresnom súde Bratislava V, pod sp.zn. 18P/115/2017, a to v časti týkajúcej sa maloletého J. X., nar. XX.XX.XXXX.

2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), § 159, § 161 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), a vecne existenciou tzv. prekážky začatého konania, ktorá je neodstrániteľná. Zistil, že na tamojšom súde sa pod sp.zn. 7P/2/2021 vedie konanie o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáha úpravy styku otca s maloletým J. na čas do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva rodičov a úpravu ich pomerov k maloletým deťom na čas po rozvode. Konštatoval, že v uvedenej veci bolo vydané uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia, proti ktorému podal otec odvolanie, pričom dané konanie nebolo doposiaľ právoplatne skončené. Dospel k záveru, že začatie konania vo veci vedenej na tamojšom súde pod sp.zn. 7P/2/2021 bráni tomu, aby sa o tej istej veci viedlo predmetné konanie. Vychádzal pritom z tej skutočnosti, že predmetom oboch konaní je riešenie tej istej otázky, ktorou je úprava styku otca k maloletým J. na čas do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva rodičov a úpravu ich pomerov k maloletým deťom na čas po rozvode, a to so zreteľom na zmenené pomery. Mal za to, že aj napriek tomu, že v konaní vedenom pod sp.zn. 7P/2/2021 podala návrh matka a konanie vedené pod sp.zn. 7P/13/2021 inicioval otec, ide o tú istú vec, pretože je daná totožnosť veci aj účastníkov. Súčasne sa mu nejavilo, že by vzniknutá prekážka začatého konania pominula, pretože v konaní vedenom pod sp.zn. 7P/2/2021 sa ďalej koná o odvolaní otca. Na záver uviedol, že na konanie o zvyšnej časti návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia týkajúcej sa maloletého A. nie je tamojší súd miestne príslušný, z ktorého dôvodu bude návrh v tejto časti podľa § 6 ods. 1 CMP bez rozhodnutia postúpený miestne príslušnému súdu, a to Okresnému súdu Bratislava V, v ktorého obvode má maloletý A. bydlisko.

3. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec, navrhujúc napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súdu prvej inštancie vytkol, že nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP), že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) a že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP). Bol toho názoru, že súd prvej inštancie nepostupoval procesne správne, keď konšatoval splnenie podmienok na zastavenie konania, pretože konanie o nariadenie neodkladného opatrenia má určité špecifiká. Uviedol, že od rozhodnutia vo veci vedenej pod sp.zn. 7P/2/2021 nastali viaceré nové skutočnosti, ktoré odôvodňujú vecné preskúmanie jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. V tejto súvislosti poukázal na § 363 CMP, ktorý umožňuje súdu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené, pričom výslovne neuvádza podmienku právoplatnosti uznesenia. Súd prvej inštancie podľa jeho mienky postupoval veľmi formalisticky, keď sa nezaoberal skutočnosťami a dôkazmi uvedenými v podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ale prihliadol výlučne na osoby účastníkov a petit návrhu. Namietal, že súd prvej inštancie nezohľadnil nové skutočnosti, ktoré nastali po nariadení neodkladného opatrenia v konaní vedenom pod sp.zn. 7P/2/2021 a ohrozujú zdravý psychický vývin obidvoch maloletých detí, čo vyplýva z predložených dôkazov, najmä zo znaleckého posudku č. 12/2021 vypracovaného znalcom PhDr. Igorom Obuchom. Vyjadril sa, že odlúčenie maloletých detí ohrozuje nielen ich súrodenecké väzby, ale aj ich denné prežívanie, keďže sa ich tri roky zaužívaný režim v okamihu zásadne zmenil. Poukázal pritom na preukázané sťažené prežívanie maloletého A., ktoré sa okamžite prejavilo v zhoršení jeho doposiaľ vynikajúcich školských výsledkov. Za podstatnú skutočnosť, ktorá nebola známa v konaní vedenom pod sp.zn. 7P/2/2021, označil aj vyjadrenie kolízneho opatrovníka PhDr. J., že nikdy neodporúčal obmedziť styk medzi maloletými deťmi a obmedzenie ich styku v rozsahu určenom v konaní vedenom pod sp.zn. 7P/2/2021 nie je v ich najlepšom záujme. Zdôraznil, že na negatívne dôsledky spôsobené rozdelením súrodencov upozorňovala aj znalkyňa PhDr. Haidová za ustanovený znalecký ústav v znaleckom posudku č. 153/2017. Zároveň mal za to, že súd prvej inštancie nepostupoval správne v otázke miestnej príslušnosti. Vyjadril sa, že miestna príslušnosť v konaniach o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas do rozvodu bola v minulosti jednoznačne určená a miestne príslušným je Okresný súd Bratislava I, ktorý o obidvoch maloletých deťoch konal aj pri vydaní prvého neodkladného opatrenia v lete 2017 pod sp.zn. 3P/101/2017-64 (už v tom čase maloletý A. býval spolu s otcom v rodinnom dome v N.), druhého neodkladného opatrenia pod sp.zn. 3P/101/2017-129 a následnom zamietnutí návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia pod sp.zn. 3P/101/2017-1273 s tým, že pobyt maloletého A. sa odvtedy nezmenil.

4. Matka sa k odvolaniu otca nevyjadrila.

5. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, § 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a odvolanie otca vyhodnotil ako dôvodné.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

8. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

9. Podľa § 159 CMP, začatie konania bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie. Ak na súde prebieha o tom istom spore iné konanie, súd zastaví konanie, ktoré sa začalo neskôr.

10. Medzi tzv. negatívne procesné podmienky zaraďujeme prekážku litispendencie. Prekážka začatého konania vyjadruje, že o tom istom predmete a medzi tými istými osobami nemôže byť konanie začaté na tom istom alebo inom súde. Rozhodujúcim okamihom na posúdenie prekážky litispendencie je stav v čase začatia konania. Prekážka litispendencie predstavuje neodstrániteľnú vadu konania vo

vzťahu k neskôr začatému konaniu a vedie vždy k zastaveniu konania. Súd na ňu musí prihliadať v ktoromkoľvek štádiu konania (§ 161 CSP). Totožnosť sporu je daná dvoma kritériami, ktorými sú totožnosť predmetu sporu a totožnosť strán. Totožnosť strany sa neurčuje z hľadiska procesného postavenia. Nie je preto rozhodujúce, či tá ktorá strana vystupuje v konaní ako žalobca alebo žalovaný. O tých istých účastníkoch ide aj vtedy, ak v konaní vystupujú nositelia práv z rovnakého právneho vzťahu v opačnom procesnom postavení, a tiež vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia účastníkov z už skončeného konania (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Cdo 280/2010). Totožnosť predmetu je daná v prípade, ak predmetom druhého, neskôr začatého sporu je ten istý nárok, ktorý je uplatňovaný už v spore prvom. Totožnosť nároku nemôže byť posudzovaná len podľa žalobného návrhu, ale tiež podľa právneho dôvodu. Týmto dôvodom je právny pomer, o ktorý žalobca svoj nárok opiera a ktorý vychádza najavo zo súhrnu skutočností, ktoré žalobca tvrdí na odôvodnenie svojho nároku. Totožnosť predmetu konania je totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu či skutkového deja. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený (t.j. ak je založený na rovnakých skutkových okolnostiach a rovnakom právnom dôvode (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Cdo 280/2010).

11. V prejednávanej veci sa otec svojím návrhom domáha nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým bude upravený styk s maloletými deťmi na čas do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva rodičov a úpravu ich pomerov k maloletým deťom na čas po rozvode vedeného na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 18P/115/2017. Svoj styk s maloletým J. otec navrhuje upraviť, s výnimkou školských prázdnin, od štvrtka v každom nepárnom kalendárnom týždni od 14.00 hod. do pondelka do 07.45 hod. a od utorka v každom párnom kalendárnom týždni od 14.00 hod. do stredy v každom párnom kalendárnom týždni do 07.45 hod., pričom miestom prevzatia a odovzdania maloletého J. bude školské zariadenie, ktoré maloletý J. navštevuje a v prípade, že maloletý J. v určený deň školské zariadenie nenavštívi, bude miestom jeho odovzdania a prevzatia miesto bydliska matky. Styk matky s maloletým A. navrhuje upraviť, s výnimkou školských prázdnin, od piatku v každom párnom kalendárnom týždni od 15.00 hod., keď si matka maloletého A. preberie v priestoroch Centra pre deti a rodiny Bratislava, Röntgenova 6, do soboty do 18.00 hod. s tým, že po skončení styku matka maloletého A. odovzdá v mieste bydliska otca. Otec svoj návrh odôvodnil predovšetkým skutočnosťami, ktoré nastali až po vydaní uznesenia Okresného súdu Bratislava I zo dňa 14.10.2021, č.k. 7P/2/2021-297, a to problémami pri realizácii jeho styku s maloletým J. v rozsahu určenom uvedeným rozhodnutím, ohrozením súrodeneckých väzieb medzi maloletými deťmi a nerešpektovaním aktuálnej úpravy styku s maloletým A. matkou.

12. Z obsahu spisového materiálu zároveň vyplynulo, že Okresný súd Bratislava I uznesením zo dňa 14.10.2021, č.k. 7P/2/2021-297, nariadil na návrh matky neodkladné opatrenie, ktorým otca oprávnil stretávať sa s maloletým J. počas bežného roka každý kalendárny týždeň v utorok a vo štvrtok v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že miestom odovzdania a prevzatia dieťaťa bude bydlisko matky, a matke uložil povinnosť maloletého J. na styk s otcom riadne pripraviť a v stanovenom čase ho otcovi odovzdať. Neodkladné opatrenie nariadil na čas do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 18P/115/2017. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie otec. Odvolaciemu súdu je pritom z vlastnej činnosti známe, že uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22.12.2021, č.k. 11CoP/415/2021-527, bolo citované uznesenie Okresného súdu Bratislava I zmenené tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol zamietnutý.

13. Z uvedeného je zjavné, že v prejednávanej veci v časti návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia týkajúcej sa maloletého J. sú účastníkmi konania totožné osoby ako v konaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 7P/2/2021, a to maloletý J. a obidvaja jeho rodičia, pričom v tejto súvislosti nie je relevantné, že prvé z menovaných konaní začalo na návrh otca a druhé z nich na návrh matky. Pokiaľ ide o predmet týchto konaní, v každom z nich sa rozhoduje o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým bude dočasne upravený styk otca s maloletým J., avšak každý z rodičov navrhol tento styk upraviť v rozdielnom rozsahu a na podklade iných skutkových okolností (otcom tvrdené skutočnosti nastali až po nariadení matkou navrhovaného neodkladného opatrenia uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 14.10.2021, č.k. 7P/2/2021-297). Vzhľadom na rozdielny petit, ako aj skutkový základ návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v časti týkajúcej sa maloletého J. a návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia dospel odvolací súd k záveru, že predmet daných konaní nie je totožný, a teda v prejednávanej

veci nedošlo k naplneniu jednej z dvoch kumulatívnych podmienok vzniku prekážky litispendencie. Súd prvej inštancie preto v danom prípade nepostupoval správne, keď konanie o neskoršie podanom návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v časti týkajúcej sa maloletého J. zastavil z dôvodu prekážky skôr začatého konania (§ 159 CMP) napriek tomu, že na to neboli splnené podmienky.

14. Podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

15. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v súlade s § 391 ods. 1 CSP.

16. Úlohou súdu prvej inštancie, ktorý je v zmysle § 391 ods. 2 CMP viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, bude v ďalšom konaní vecne prejednať návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia a rozhodnúť o ňom s tým, že dôvody svojho rozhodnutia uvedie v jeho písomnom vyhotovení tak, ako mu to ukladá § 220 ods. 2 CSP.

17. V súvislosti so súdom prvej inštancie avizovaným postúpením návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v časti týkajúcej sa maloletého A. Okresnému súdu Bratislava V odvolací súd poznamenáva, že miestna príslušnosť vo veciach starostlivosti súdu o maloletých podľa § 112 ods. 1 CMP sa posudzuje podľa okolností v čase prvého rozhodovania súdu (zásada tzv. perpetuatio fori, R 45/1997), t.j. určuje sa pri začatí prvého konania vo veci starostlivosti o maloletého a každý ďalší návrh v akejkoľvek veci starostlivosti o maloletého je potrebné podať na súd miestne príslušný v čase predchádzajúceho rozhodovania. Zmena založenej miestnej príslušnosti súdu vo veciach starostlivosti o maloletých je zásadne možná iba prenesením príslušnosti podľa § 112 ods. 2 CMP z dôvodu, že došlo k zmene okolností rozhodujúcich pre posúdenie miestnej príslušnosti uskutočnenej zákonným spôsobom, pokiaľ je to v záujme maloletého dieťaťa.

18. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).